

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Strategický dokument pro oblast SMART na období 2024–2028

DSO Broumovsko

**DSO
BROUMOVSKO**
CZECH REPUBLIC

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Dokument schválila členská schůze DSO Broumovsko na zasedání dne 20. června 2023 pod číslem usnesení I.VI.

Zpracovali: Hana Colby, Petr Osoba

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Úvod a kontext vzniku dokumentu

Důvody pro vznik strategie a výběr tematických oblastí

Strategický dokument je výstupem projektu, který je realizován ve spolupráci se svazem měst a obcí České republiky (SMO ČR) v rámci projektu *Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst*, reg. číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016708, Operační program Zaměstnanost.

Cílem projektu „Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst“ je rozvedení konceptu SMART Česko do praktické roviny potřeb obcí a měst. Pomáhá městům a obcím s realizací chytrých řešení s ohledem na jejich potřeby. Realizovaná řešení budou následně využita pro inspiraci řešení potřeb uplatnění v dalších obcích a městech, které na projektu neparticipují. Evropa prochází relativně zásadní transformací, investice a projekty jsou zaměřené na nová odvětví, na technologicky a znalostně náročnější projekty. Obce a města se na to musí připravit, posílit odolnost v budoucnosti.

Na území Broumovska se do projektu zapojil celý Dobrovolný svazek obcí Broumovsko. Snahou svazku a jeho jednotlivých obcí je postupovat v různých oblastech rozvoje v souladu s moderními trendy a na základě promyšlených strategií. Mezi lety 2020–2022 DSO Broumovsko realizovalo projekt s názvem *DSO Broumovsko – Profesionalizace veřejné správy a zpracování strategických a koncepčních dokumentů*, taktéž podpořený z Operačního programu Zaměstnanost. Cílem projektu bylo mimo jiné i vytvoření a aktualizace strategických dokumentů, jak pro jednotlivé obce, tak pro DSO jako celek. Vznikly taktéž strategie v různých dílčích oblastech.

Protože je nutné řešit velké množství témat, rozhodlo se DSO Broumovsko pokrýt v rámci projektu *Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst* hlavně ta témata, kterým nebyla věnována pozornost v předchozích strategických dokumentech (případně byla věnována pouze určitým tematickým výsekům). Kromě povinných témat *Financování SMART* a *Dobré vládnutí (good government)* se proto v tomto dokumentu bude věnovat pozornost tématům *Doprava a mobilita* a *Sociální služby a zdravotnictví*.

Základní charakteristika území

Poloha regionu

Území DSO Broumovsko, pro které je tato strategie zpracována, je tvořeno čtrnácti obcemi (blíže viz Obrázek 1). Území je totožné s obvodem ORP Broumov. Populačně největšími obcemi regionu jsou tři města – Broumov, Meziměstí a Teplice nad Metují. Poslední jmenované město je zároveň největší z hlediska rozlohy katastrálního území. Na totožném území působí také místní akční skupina (MAS) Broumovsko+, což lze považovat z hlediska strategické spolupráce a koordinace za výhodu. Celé zájmové území je součástí Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Broumovsko.

Obrázek 1 Obce sdružené v DSO Broumovsko

Zdroj: vlastní zpracování

Řešené území je geograficky oddělené od území Česka přírodní bariérou Broumovských stěn. Je to výběžek, který je ze tří stran obklopený územím Polska. Tato geografická izolace vytváří jasně dané hranice i příležitost pro meziobecní spolupráci v území. Od krajského města Hradce Králové (90 tis. obyvatel) je území vzdáleno cca 80 km. Od polského Valbřichu (124 tis. obyvatel) je vzdáleno 35 km, od polské Vratislavi (633 tis. obyvatel) přibližně 85 km.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR), která byla schválena vládou v roce 2019, Broumovsko zařadila mezi hospodářsky a sociálně ohrožená území. Řadí se mezi ně především oblasti, které jsou charakteristické vyšší mírou nezaměstnanosti, nízkou mírou podnikatelské aktivity, nízkou intenzitou bytové výstavby, odlivem místních obyvatel či vysokým indexem stáří. V Královéhradeckém kraji jsou tato území dvě, Broumovsko a Královedvorskó.

Charakteristiky obyvatelstva

Na území DSO Broumovsko žilo k 1. 1. 2023 přibližně 15,5 tis. obyvatel (blíže viz Tabulka 1).

Tabulka 1 Počet obyvatel v jednotlivých obcích ORP Broumov k 1. 1. 2023

Adršpach	490
Božanov	383
Broumov	7110
Hejtmánkovice	591
Heřmánkovice	483
Hynčice	192
Jetřichov	430
Křinice	442
Martínkovice	524
Meziměstí	2327
Otovice	341
Šonov	288
Teplice nad Metují	1561
Vernéřovice	301
CELKEM	15463

Zdroj: údaje od jednotlivých obcí

Počet obyvatel v území má **dlouhodobě klesající trend**. Od roku 2000 dochází k úbytku cca jednoho tisíce obyvatel za 10 let. Celý region byl zasažen odsunem obyvatel po 2. světové válce, kdy se při následném dosídlení již nikdy nepodařilo dosáhnout počtem obyvatel předválečného stavu. Např. v roce 1950 bylo v Broumově sečteno pouze 6 713 obyvatel, tedy pouhých 56,7 % stavu roku 1910. V 2. polovině 20. století počet obyvatel města nepatrně rostl, při cenzu v roce 2001 zde žilo 8 361 obyvatel (tj. 70,6 % stavu z roku 1910). Tento pozitivní trend se ale zlomil a mezi cenzy v letech 2001 a 2021 počet obyvatel města poklesl (absolutně o 1 087 osob, tj. o 13 %). Další menší obce Broumovska (s výjimkou Meziměstí) byly převážně depopulační. Přestože najdeme obce s kontinuálním poklesem počtu obyvatel i obce, kde počet obyvatel během let oscilloval, výsledkem je pouze další, často relativně významné snížení počtu obyvatel. Podrobnější údaje za jednotlivé obce v posledních cca 40 letech nabízí Tabulka 2.

Tabulka 2 Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích ORP Broumov

Obec	1980	1991	2001	2011	2021
Adršpach	609	535	509	517	490
Božanov	347	309	341	353	363
Broumov	7 834	8 076	8 361	7 793	7 274
Hejtmánkovice	634	564	636	654	610
Heřmánkovice	528	467	482	478	496
Hynčice	266	207	195	189	185
Jetřichov	497	439	461	458	440
Křinice	400	382	372	428	433
Martínkovice	633	541	545	521	503
Meziměstí	2 759	3 009	2 843	2 573	2 361
Otovice	435	363	392	364	337
Šonov	305	308	305	304	298
Teplice nad Metují	2 136	1 906	1 821	1 692	1 589
Vernéřovice	445	377	370	343	318
CELKEM	17 828	17 483	17 630	16 667	15 697

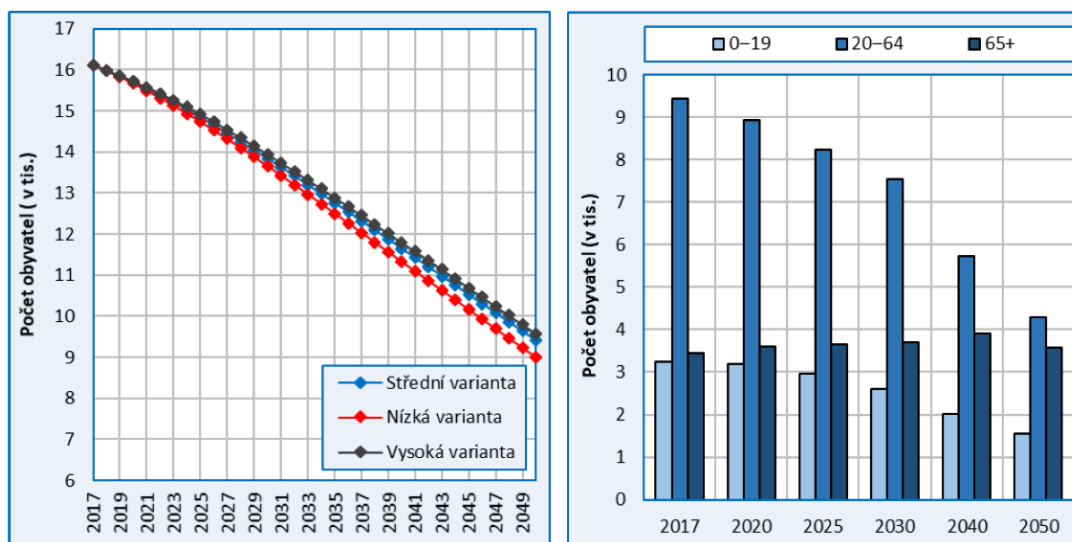
Zdroj: ČSÚ

Špatný je v tomto ohledu i výhled dalšího vývoje. Dle demografické prognózy z roku 2019¹ bude v ORP Broumov počet obyvatel neustále klesat, v roce 2033 by zde mělo žít dle střední varianty odhadnutého vývoje lehce přes 13 tis. obyvatel, v roce 2043 už pouze 11 tis. Ruku v ruce s tím bude populace regionu výrazně stárnout, lidé v seniorském věku budou tvořit stále vyšší podíl zdejších obyvatel – jedná se o jedinou skupinu, která bude do roku 2040 početně růst. Navíc se bude proměňovat i uvnitř, neboť s předpokládaným zvyšováním věku dožití v ní bude neustále stoupat počet seniorů ve skupinách 75+ a 85+. Tyto trendy jsou názorně zobrazeny v grafech na Obrázku 2.

¹ Viz Burcin, B., Kučera, T., Kuranda, J. (2019): Prognózy vývoje obyvatelstva Královéhradeckého kraje a jeho vybraných územních součástí na období 2018–2050. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 36 s.

Obrázek 2 Prognóza vývoje počtu obyvatel na území DSO Broumovsko a vývoj věkové struktury obyvatel

Zdroj: Převzato z Burcin, B., Kučera, T., Kuranda, J. (2019)

Průměrná výše rozpočtu

Rozpočet DSO Broumovsko je každoročně navrhován jako vyrovnaný do výše příjmů, které garantují členské příspěvky jednotlivých obcí. Reálný výsledek však bývá mnohem vyšší v závislosti na tom, jaké zdroje jsou v daném roce k dispozici. Zde se jedná hlavně o příspěvky na činnost od Královéhradeckého kraje a další grantové a projektové možnosti. V poslední době to byl zejména projekt *DSO Broumovsko – Profesionalizace veřejné správy a zpracování strategických a koncepčních dokumentů*, který zvedl v době realizace rozpočet DSO Broumovsko na několiknásobek. Do roku 2019 vstoupilo DSO Broumovsko s rozpočtovým provizoriem. Plánované a výsledné rozpočty DSO Broumovsko od roku 2019 jsou zobrazeny v následujících tabulkách.

Tabulka 3 Plánované rozpočty DSO Broumovsko na léta 2020–2023 (v Kč)

Rok	Příjmy nedaňové	Přijaté transfery	Příjmy celkem	Běžné výdaje	Celkové výdaje	Schodek
2023	250 000	770 000	1 020 000	1 020 000	1 020 000	0
2022	100 000	1 500 000	1 600 000	3 500 000	3 500 000	-1 900 000
2021	100 000	5 007 000	5 107 000	7 605 000	7 605 000	-2 498 000
2020	100 000	570 000	670 000	870 000	870 000	-200 000
2019	311 686	572 527	884 213	1 862 994	1 862 994	-978 781

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4 Výsledné rozpočty DSO Broumovsko v letech 2019–2022

Položka	2019	2020	2021	2022
Třída 1 – Daňové příjmy	0,00	0,00	0,00	0,00
Třída 2 – Nedaňové příjmy	1 763 554,05	1 201 099,55	769 271,11	404 024,12
Třída 3 – Kapitálové příjmy	0,00	0,00	0,00	0,00
Třída 4 – Přijaté transfery	679 491,63	3 733 950,24	8 994 743,48	6 525 002,32
Příjmy celkem	2 443 045,68	4 935 049,79	9 764 014,59	6 929 026,44
Třída 5 – Běžné výdaje	1 650 185,64	2 440 394,76	9 225 632,33	7 475 520,95
Třída 6 – Kapitálové výdaje	0,00	0,00	1 316 121,00	100 309,00
Výdaje celkem	1 650 185,64	2 440 394,76	10 541 753,33	7 575 829,95
Třída 8 - Financování	- 792 860,04	- 2 494 655,03	777 738,74	646 803,51

Zdroj: vlastní zpracování

Analytická část

Demografické charakteristiky obyvatelstva

V řešeném území žije 15 a půl tisíce obyvatel, viz Tabulka 1. Cca 11 tisíc obyvatel bydlí ve třech městech regionu, většina obcí má však mezi 300 a 500 obyvateli.

Věková struktura

Průměrný věk obyvatel se neustále zvyšuje, za rok 2020 dosáhl 44 let, což je hodnota vyšší než u nadřazených celků (Královehradecký kraj i Česko). V členských obcích není průměrný věk obyvatel rozložen rovnoměrně. Zatímco některé obce mají vysoký průměrný věk přesahující 45 let (Adršpach, Martínkovice, Meziměstí), jiné se pohybují pod hranicí 42 let (Božanov, Hynčice, Jetřichov, Křínice). Nejvyšší průměrný věk (45,8 let) je ve městě Meziměstí a nejnižší (38,7 let) v obci Hynčice, u obyvatel této obce lze dokonce pozorovat dlouhodobější snižování průměrného věku. V Hynčicích narůstá počet obyvatel v předproduktivním věku, to může být způsobeno vyšší porodností. Přehled za jednotlivé obce nabízí následující Tabulka 3. V DSO Broumovsko se však jedná o výjimku, obyvatelstvo žijící v členských obcích DSO celkově stárne a tento trend bude pokračovat, jak již bylo naznačeno v úvodu. Toto potvrzuje tendenci také index stáří, jež v rámci DSO neustále narůstá a jeho aktuální hodnota je 149. V porovnání s vyššími územními celky je to opět hodnota vyšší.

Tabulka 5 Věková struktura obyvatel v jednotlivých obcích DSO Broumovsko k 1. 1. 2021

Obec		Počet bydlících obyvatel	Počet obyvatel ve věku			
			0-14 let	15-59 let	60-64 let	65 a více let
Adršpach	Celkem	468	67	245	36	120
	Muži	234	31	108	17	49
	Ženy	234	36	137	19	71
Božanov	Celkem	367	69	215	15	68
	Muži	176	34	112	6	33
	Ženy	191	35	103	9	35
Broumov	Celkem	7145	1057	4043	407	1638
	Muži	3460	528	1982	203	668
	Ženy	3685	529	2061	204	970
Hejtmánkovice	Celkem	580	71	325	46	138
	Muži	290	41	161	25	60
	Ženy	290	30	164	21	78
Heřmánkovice	Celkem	472	65	279	28	100
	Muži	244	29	125	14	47
	Ženy	228	36	154	14	53

Hynčice	Celkem	196	40	116	8	32
	Muži	103	22	51	6	10
	Ženy	93	18	65	2	22
Jetřichov	Celkem	449	63	280	18	88
	Muži	249	33	112	10	38
	Ženy	200	30	168	8	50
Křinice	Celkem	427	73	246	22	86
	Muži	229	38	108	11	42
	Ženy	198	35	138	11	44
Martínkovice	Celkem	511	75	284	28	124
	Muži	261	31	127	17	56
	Ženy	250	44	157	11	68
Meziměstí	Celkem	2334	317	1256	153	608
	Muži	1144	160	606	76	258
	Ženy	1190	157	650	77	350
Otovice	Celkem	339	53	193	16	77
	Muži	179	30	89	7	38
	Ženy	160	23	104	9	39
Šonov	Celkem	290	35	178	19	58
	Muži	147	18	86	9	28
	Ženy	143	17	92	10	30
Teplice nad Metují	Celkem	1580	237	860	104	379
	Muži	838	138	377	53	164
	Ženy	742	99	483	51	215
Vernéřovice	Celkem	318	39	198	16	65
	Muži	166	16	93	9	36
	Ženy	152	23	105	7	29
Území ORP Broumov	Celkem	15476	2261	8718	916	3581
	Muži	7720	1149	4137	463	1527
	Ženy	7756	1112	4581	453	2054

Zdroj: data ČSÚ

Vývoj počtu obyvatel

Tabulka 4 níže ukazuje přírůstek/úbytek obyvatelstva v jednotlivých obcích v roce 2021 a ilustruje typický vývoj počtu obyvatel v čase. Území se potýká jak s negativním saldem migrace, tak s přirozeným úbytkem obyvatelstva. Tento trend se v čase nemění a dle všech předpokladů zmíněných výše bude pokračovat i nadále.

Tabulka 6 Přírůstek/úbytek obyvatelstva v území DSO Broumovsko v roce 2021

Obec		Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace			Přírůstek/úbytek
		Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace	
Adršpach	Celkem	5	9	-4	8	28	-20	-24
	Muži	2	7	-5	4	10	-6	-11
	Ženy	3	2	1	4	18	-14	-13
Božanov	Celkem	3	6	-3	25	5	20	17
	Muži	3	5	-2	9	3	6	4
	Ženy	0	1	-1	16	2	14	13
Broumov	Celkem	78	115	-37	141	191	-50	-87
	Muži	42	68	-26	64	85	-21	-47
	Ženy	36	47	-11	77	106	-29	-40
Hejtmánkovice	Celkem	3	9	-6	8	23	-15	-21
	Muži	3	5	-2	4	14	-10	-12
	Ženy	0	4	-4	4	9	-5	-9
Heřmánkovice	Celkem	5	6	-1	6	17	-11	-12
	Muži	2	4	-2	3	10	-7	-9
	Ženy	3	2	1	3	7	-4	-3
Hynčice	Celkem	2	2	0	13	4	9	9
	Muži	0	0	0	6	2	4	4
	Ženy	2	2	0	7	2	5	5
Jetřichov	Celkem	2	4	-2	13	17	-4	-6
	Muži	2	2	0	7	6	1	1
	Ženy	0	2	-2	6	11	-5	-7
Křinice	Celkem	2	3	-1	7	17	-10	-11
	Muži	1	0	1	3	7	-4	-3
	Ženy	1	3	-2	4	10	-6	-8
Martínkovice	Celkem	9	7	2	17	11	6	8
	Muži	6	4	2	6	6	0	2
	Ženy	3	3	0	11	5	6	6
Meziměstí	Celkem	18	47	-29	68	56	12	-17
	Muži	10	25	-15	32	26	6	-9
	Ženy	8	22	-14	36	30	6	-8
Otovice	Celkem	8	8	0	20	15	5	5
	Muži	4	4	0	13	6	7	7
	Ženy	4	4	0	7	9	-2	-2
Šonov	Celkem	0	1	-1	7	10	-3	-4
	Muži	0	1	-1	3	6	-3	-4
	Ženy	0	0	0	4	4	0	0
Teplice nad Metují	Celkem	8	27	-19	47	47	0	-19

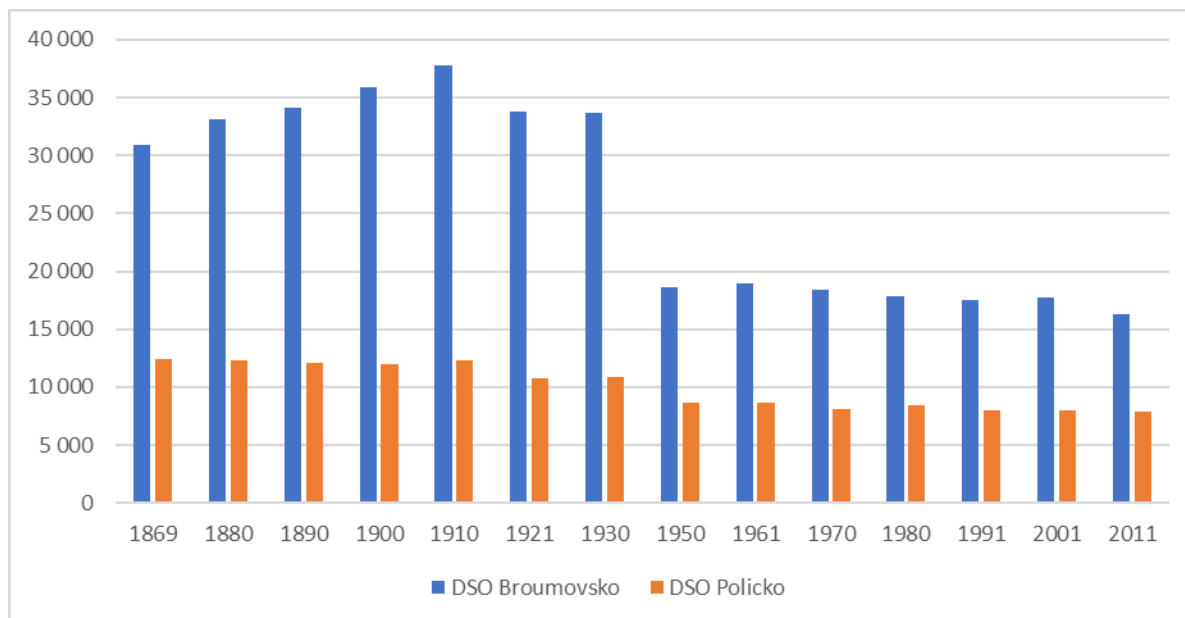

	Muži	4	15	-11	23	25	-2	-13
	Ženy	4	12	-8	24	22	2	-6
Verněřovice	Celkem	2	3	-1	7	8	-1	-2
	Muži	0	2	-2	5	4	1	-1
	Ženy	2	1	1	2	4	-2	-1
Území ORP Broumov	Celkem	145	247	-102	387	449	-62	-164
	Muži	79	142	-63	182	210	-28	-91
	Ženy	66	105	-39	205	239	-34	-73

Zdroj: data ČSÚ

Jako shrnutí této kapitoly je vhodné uvést i historický pohled a srovnání se sousedním DSO Policko. Vývoj počtu obyvatel v letech 1869–2011 v obou regionech ukazuje graf na Obrázku 3 níže. Na začátku 20. století žilo v regionu současného DSO Broumovsko téměř 40 tisíc obyvatel. Naopak Policko bylo vždy populačně menší a poválečný úbytek nebyl tak výrazný, Policka se téměř nedotkl odsun německojazyčných obyvatel. Přesto i sousední Policko nyní populačně ztrácí. Jedná se o realitu venkovského prostoru dále od větších center téměř v celém Česku. Proto je nutné hledat vhodné strategie, které na tento zjevný trend budou reagovat.

Obrázek 3 Vývoj počtu obyvatel na území DSO Broumovsko a DSO Policko mezi lety 1869–2011

Zdroj: vlastní zpracování dle Historického lexikonu obcí České republiky 1869–2011

Rozpočet obce a finanční situace

Přehled o rozpočtu DSO Broumovsko poskytuje výše publikovaná kapitola Průměrná výše rozpočtu. Hlavním výdajem pro DSO jsou výdaje na mzdy zaměstnanců. DSO není v současné době zatíženo žádným úvěrem. DSO Broumovsko každoročně žádá o dotaci na činnost z rozpočtu Královehradeckého

kraje, která je pravidelně přidělována ve výši cca 80 tis. Kč. Dále je snahou DSO získávat dotace na společné či koncepční projekty, naposledy to byl projekt *DSO Broumovsko – Profesionalizace veřejné správy a zpracování strategických a koncepčních dokumentů*, kde dotace činila více než 9 mil. Kč. Dalším zdrojem financování jsou pro DSO členské příspěvky obcí, které činí 30 Kč na obyvatele a rok plus paušální základ 14 tis. Kč na každou obec. Obce sdružené v DSO Broumovsko přispívají přes svazek ještě také Společnosti pro destinační management Broumovska (DSO Broumovsko je jedním ze třech zakladatelů) ve výši 9 Kč na obyvatele a rok. Tento výdaj lze považovat za mandatorní. Přehled členských příspěvků obcí do DSO Broumovsko za rok 2023 nabízí následující tabulka.

Tabulka 7 Členské příspěvky obcí DSO Broumovsko za rok 2023

obec	počet obyvatel	členský příspěvek DSO	příspěvek Společnosti pro destinační management Broumovska	celkem
Adršpach	490	28 700,00 Kč	4 410,00 Kč	33 110,00 Kč
Božanov	383	25 490,00 Kč	3 447,00 Kč	28 937,00 Kč
Broumov	7110	227 300,00 Kč	63 990,00 Kč	291 290,00 Kč
Hejtmánkovice	591	31 730,00 Kč	5 319,00 Kč	37 049,00 Kč
Heřmánkovice	483	28 490,00 Kč	4 347,00 Kč	32 837,00 Kč
Hynčice	192	19 760,00 Kč	1 728,00 Kč	21 488,00 Kč
Jetřichov	430	26 900,00 Kč	3 870,00 Kč	30 770,00 Kč
Křinice	442	27 260,00 Kč	3 978,00 Kč	31 238,00 Kč
Martínkovice	524	29 720,00 Kč	4 716,00 Kč	34 436,00 Kč
Meziměstí	2327	83 810,00 Kč	20 943,00 Kč	104 753,00 Kč
Otovice	341	24 230,00 Kč	3 069,00 Kč	27 299,00 Kč
Šonov	288	22 640,00 Kč	2 592,00 Kč	25 232,00 Kč
Teplice nad Metují	1561	60 830,00 Kč	14 049,00 Kč	74 879,00 Kč
Vernéřovice	301	23 030,00 Kč	2 709,00 Kč	25 739,00 Kč
celkem	15463	659 890,00 Kč	139 167,00 Kč	799 057,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Lokální ekonomika

Podrobný přehled o lokální ekonomice lze najít v analytické části koncepce zaměstnanosti, která vznikla v regionu DSO Broumovsko na přelomu let 2021 a 2022². Od této doby nedošlo v této oblasti k výrazným změnám.

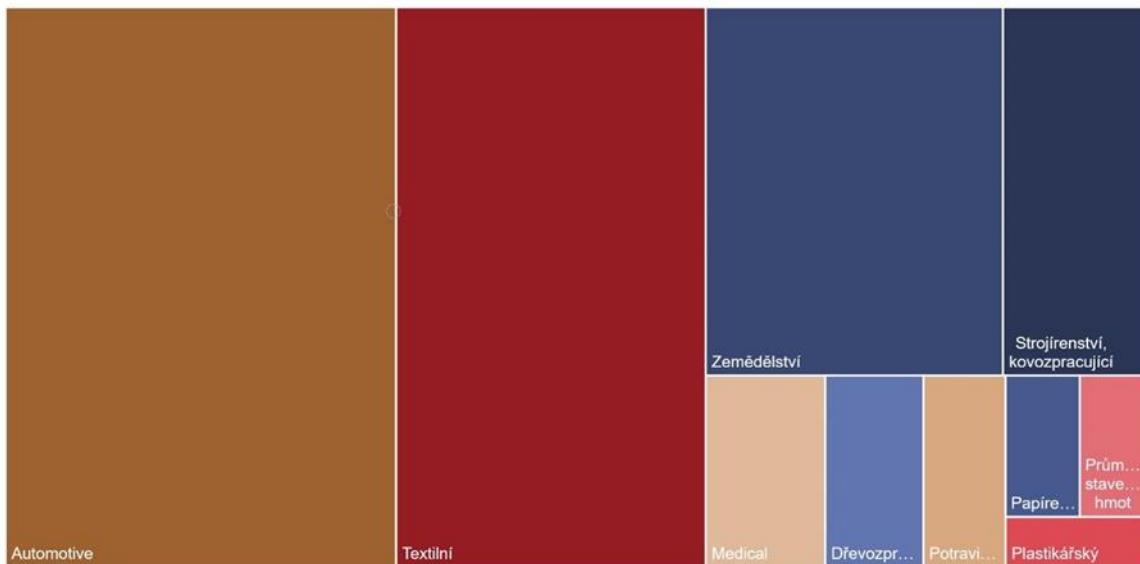
² Viz Osoba, P. (2022): Koncepce zaměstnanosti na Broumovsku. Broumov: DSO Broumovsko, 50 s.

Dominantní obory podnikání

Jasný představu o dominantních oborech podnikání na Broumovsku (podle počtu pracovních míst v těchto oborech k roku 2021) poskytuje schéma CzechInvestu (viz Obrázek 4). Stejně jako v mnoha jiných oblastech Česka dominuje automotive průmysl. Zde je jeho dominance způsobena zejména přítomností podniku Continental v Adršpachu, ale nachází se zde i několik dalších menších firem, které dodávají výrobky pro automobilové firmy. Naopak v porovnání s celým Českem, ale i dalšími regiony Královéhradeckého kraje se Broumovsko vymyká silnou pozicí textilního průmyslu, který je druhým nejsilnějším oborem a to zejména díky podniku Veba. Průmyslově-zemědělský charakter regionu je potvrzen silnou pozicí zemědělství.

Obrázek 4 Skladba oborů hospodářství dle počtu pracovních míst v regionu DSO Broumovsko (k roku 2021)

Zdroj: CzechInvest KHK

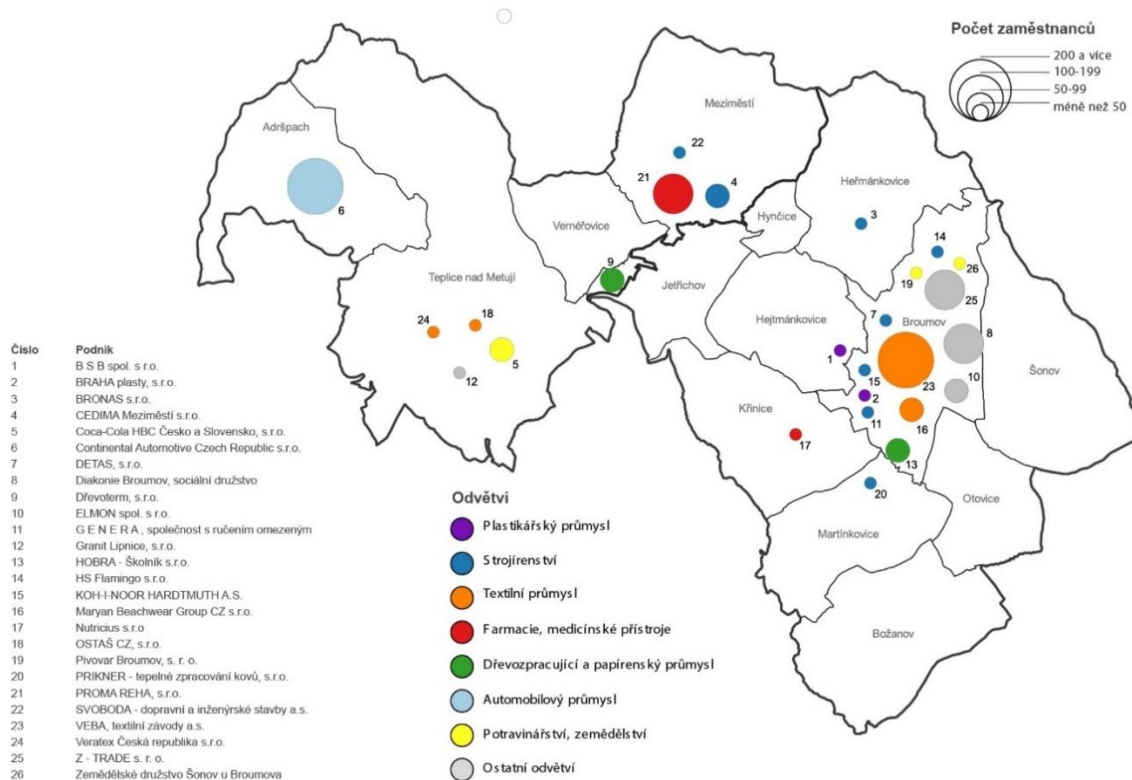
Kovozpracující průmysl v regionu je zaměřený na materiálově nenáročné, přesné strojírenství. Další oblasti průmyslu zaměstnávají v regionu DSO Broumovsko nižší počty zaměstnanců, ale i tak v nich působí významné a stabilní podniky. Důležitou oblastí podnikání s potenciálem dalšího růstu je oblast služeb. V této oblasti podniká větší počet fyzických a právnických osob v regionu. Jedná se především o služby v oblasti cestovního ruchu (hotely, penziony, restaurace apod.).

Významní zaměstnavatelé

Na území DSO Broumovsko působí celá řada významných zaměstnavatelů z různých oborů. Tito významnější zaměstnavatelé se koncentrují zejména v Broumově, Meziměstí a Teplicích nad Metují, tedy ve třech největších sídlech regionu. Úplně největší zaměstnavatel, Continental Automotive Czech Republic, má ale svůj výrobní závod v Adršpachu. Všichni významní zaměstnavatelé podle počtu zaměstnanců jsou uvedeni na mapce na Obrázku 5.

Obrázek 5 Významní zaměstnavatelé na území DSO Broumovsko

Zdroj: CzechInvest KHK

Převažující velikost podnikatelských subjektů

K 31. 12. 2019 bylo dle údajů ČSÚ v regionu evidováno celkem 1 660 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou. Nejvyšší počet subjektů byl zaznamenán ve městech regionu – Broumově, Teplicích nad Metují a v Meziměstí. Největší zastoupení zde mají firmy z oblasti stavebnictví, následuje těžba a průmysl a zemědělství, lesnictví, rybářství. Podle právní formy jsou zcela dominantní formou ekonomických subjektů živnostníci (68,6 %), výrazně méně častá je forma obchodní společnosti (12,8 %) a zemědělská podnikatelé (8,3 %) Z pohledu komerčních služeb (včetně základní vybavenosti obcí) je problémem nízká hustota obyvatel. Jednotlivé služby jsou realizovány na větší ploše tak, aby naplnily základní počet zákazníků k rentabilitě služby.

Školství

Celkem v jedenácti obcích na území DSO Broumovsko působí devět mateřských škol, čtyři základní školy a pět škol sloučených. Tři obce (Hynčice, Křinice a Otovice) nemají na svém území ani MŠ, ani ZŠ. V území působí také základní umělecká škola (ZUŠ Broumov), která poskytuje vzdělání v oboru hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém a která má kromě Broumova pobočky

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

v Meziměstí, Teplicích nad Metují a Verněřovicích. Celkově lze konstatovat, že kapacita mateřských a základních škol v regionu je dostatečná, v současné době dochází v rámci optimalizace sítě stále spíše k uzavírání menších pracovišť či škol.

Střední školství je na Broumovsku zastoupeno Gymnáziem v Broumově, střední odborné školství pak Střední školou gastronomie a služeb se sídlem v Trutnově a odloučeným pracovištěm v Teplicích nad Metují. Při základní škole v broumovské Kladské ulici je možné studovat ještě v jednoletém či dvouletém praktickém oboru. V oblasti neformálního a zájmového vzdělávání je nejvýznamnějším aktérem Dům dětí a mládeže Ulita Broumov zaměřující se na děti od 6 do 15 let. Dům dětí své aktivity provozuje kromě Broumova i v Teplicích nad Metují, Meziměstí a Božanově. V Broumově funguje dětská skupina, která je financovaná z Operačního programu Zaměstnanost.

Zdravotní a sociální služby

Zdravotní služby jsou výrazně koncentrovány do Broumova. Broumovská nemocnice byla 1. 1. 2006 sloučena s Oblastní nemocnicí Náchod, a. s., pod kterou spadá i v současné době. Nyní nemocnice v Broumově zahrnuje multidisciplinární JIP, internu, pracoviště klinické biochemie a diagnostiky, radiodiagnostiku, sociální lůžka a následnou a dlouhodobou intenzivní péči. V areálu nemocnice se nachází ještě řada dalších specializovaných organizací (např. chirurgie, diabetologie, kardiologie), je zde také výjezdové středisko ZZS. Větší počet dalších ordinací (stomatologie, ORL apod.) se nachází v budově broumovské polikliniky.

Další zdravotní služby jsou rozptýlené po městě Broumov, případně jsou dostupné i v obou menších městech DSO Broumovsko, v Meziměstí a Teplicích nad Metují (praktičtí lékaři, stomatologie), ordinace praktického lékaře je k dispozici ještě v Adršpachu. Problémem regionu, stejně jako dalších oblastí Česka, je nedostatečná kapacita v oborech stomatologie a pediatrie. V regionu chybí stomatologická péče pro cca 2 500 lidí a počet má narůstající trend.

Stejně jako v případě zdravotních služeb jsou i sociální služby koncentrovány zejména do Broumova. Spolu s Broumovem poskytují sociální služby města Teplice nad Metují a Meziměstí. Tato města jsou převažujícími zřizovateli zařízení sociálních služeb v území, ostatní obce poskytují individuální pomoc starším občanům v podobě poradenství, zajištění stravování, ubytování či pomoci při hledání vhodných zařízení sociálních služeb, popř. také odkazují osoby přímo na Odbor sociálních věcí a zdravotnictví v Broumově.

Město Broumov je zřizovatelem příspěvkové organizace Centrum sociálních služeb Naděje Broumov (CSSNB), která poskytuje následující služby: domov pro seniory, pečovatelská služba, sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi (SAS), odborné sociální poradenství (OSP). Město Broumov zřizuje a financuje i nové Komunitní centrum Broumov, které kromě důstojných prostor pro komunitní akce a setkávání místních spolků a sdružení z různých cílových skupin obyvatel poskytuje i zázemí nejen pro vlastní sociální služby (SAS a OSP), ale i pro sociální či doprovodné služby, které v Broumově nesídlí, ale do Broumova pravidelně zajíždějí a mají zde svá detašovaná pracoviště (poradenství pro rodiny

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

s dětmi, manželská a rodinná poradna, doprovodné služby pro pěstounské rodiny, Středisko výchovné péče Kompas Náchod, odborné poradenství v oblasti osobního vývoje, psychických potíží a mezilidských vztahů).

Terénní programy pro uživatele drog poskytuje organizace Laxus, sociální a poradenské služby pro lidi se zdravotním hendikepem, kteří mají zájem o zařazení na pracovní trh, pomáhá organizace Aspekt z Náchoda, která má v Broumově detašované pracoviště. Královehradecký kraj je zřizovatelem Dětského domova s mateřskou školou, který poskytuje služby dětem od 6 měsíců do 22 let. Spolek Začít spolu poskytuje SAS pro rodiny s dětmi a doprovodné služby pro pěstounské rodiny. Významným zařízením mimo Broumov je Domov Dolní zámek v Teplicích nad Metují, který poskytuje pobytovou sociální službu domov se zvláštním režimem pro osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách.

Vzhledem k socioekonomické struktuře obyvatel (vysoká nezaměstnanost, stárnutí obyvatelstva, sociálně vyloučené lokality) je v regionu vyšší poptávka po sociálním bydlení, než je nabídka; a také je vzhledem k uvedeným problémům regionu řídká síť sociálních služeb a kapacity nejsou dostačující. Do budoucna lze vzhledem ke statistickým údajům (např. Stárnutí obyvatelstva) předpokládat čím dál vyšší poptávku po sociálních a návazných službách. Mezi důvody nedostatečného pokrytí sociálními a návaznými službami patří zejména nedostatek finančních prostředků, nutná spolu účast obcí a příhraniční poloha regionu, jeho odloučenost od větších českých center, a tím spojená omezená možnost dojíždění pracovníků neziskových organizací, které by svou činností uspokojovaly vysokou poptávku po sociálních službách. V území DSO zcela chybí sociální služby typu azylové domy, odlehčovací služby, případně služby pro osoby se zdravotním postižením typu stacionářů.

Dopravní infrastruktura

Region DSO Broumovsko se nachází mimo hlavní dopravní osy, což má své výhody i nevýhody. Výhodou je absence silných proudů tranzitní dopravy, nevýhodou zhoršená časová dostupnost nadregionálních center.

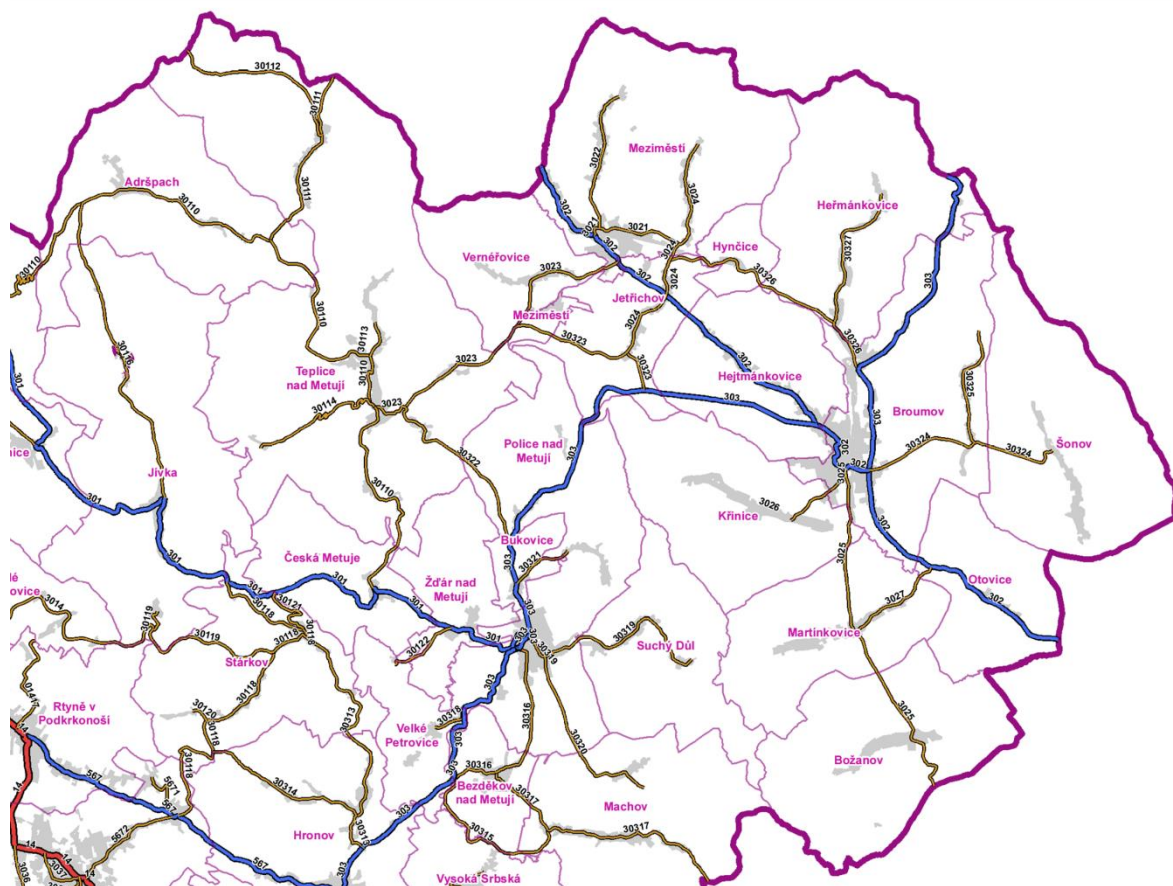
Silniční síť: I když region leží mimo hlavní dopravní osy, silniční síť je stále dobře vyvinutá. Krajské a místní silnice slouží jako hlavní spojnice mezi obcemi a městy v regionu. I když nemá region přímé připojení na dálniční síť, existují spojovací silnice, které umožňují přístup na dálnici D11 k Jaroměři. Dostupnost dálnice se zlepší výstavbou obchvatu Jaroměře (nyní ve výstavbě), Náchoda (zahájeny přípravné práce) a později Hronova. Pro obce v západní části regionu (Adršpach, Teplice nad Metují) bude dálnice D11 lépe dostupná po jejím prodloužení do Trutnova.

Silničními osami regionu tak jsou dvě krajské silnice II. třídy – č. 303 (od Police nad Metují přes Broumov na Janovičky) a č. 302 (Starostín – Meziměstí – Jetřichov – Hejtmánkovice – Broumov – Otovice). Prvně jmenovaná silnice představuje hlavní spojnicí s vnitrozemím a v nedávné době byla rekonstruována v úseku přes tzv. Pasa. Druhá silnice je rekonstruována v úseku od Starostína po

Broumov, naopak velmi problematický úsek od Broumova do Otovic na rekonstrukci čeká. Přehled krajských silnic II. a III. třídy nabízí mapka na Obrázku 6.

Obrázek 6 Krajské silnice II. (modře) a III. (hnědě) třídy na území DSO Broumovsko

Zdroj: Výřez z mapy Silniční síť Královehradeckého kraje (KHK, 2028)

Železniční síť: Průmyslový rozvoj Broumovska byl spojený s rozvojem železniční dopravy. Železnice se na Broumovsko dostala v roce 1875, kdy byla uvedena do provozu trať Choceň – Meziměstí – Broumov. V roce 1878 byl zahájen provoz na trati z Meziměstí do tehdejšího Pruska a v roce 1889 bylo spuštěno i spojení Broumova s Pruskem přes Otovice. Nakonec v roce 1908 byl zahájen provoz na trati z Teplic nad Metují do Trutnova. Propojení z Otovic do Polska zaniklo v 50. letech 20. století, na katastru Otovic byla snesena trať v úseku od státní hranice. Nyní se uvažuje ve spolupráci s polskou stranou o obnově dopravy v tomto úseku. Úsek Broumov–Otovice je bez provozu od roku 2005, naopak na úsek z Meziměstí do Polska se vrátila alespoň sezónní mezinárodní osobní doprava v roce 2018.

Broumovsko je spojeno s vnitrozemím spěšnými vlaky v hodinovém taktu, které ve Starkoči nebo v Hradci Králové navazují na spoje do Prahy. Provoz na trati Teplice nad Metují – Trutnov je v sezóně silně posílen v úseku do Adršpachu, kde je zvýšená poptávka po dopravě turistů do skalních měst. Do

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Adršpachu také zajíždějí turistické vlaky z polské Vratislavi. Od roku 2025 by měl být region obslužen přímými spěšnými vlaky na trati Pardubice – Vratislav.

Cyklistická doprava je hojně využívána zejména k turistickým a sportovním účelům, omezeně také k dojížděcí do zaměstnaná či škol.

Životní prostředí a odpadové hospodářství

Jak uvádí Strategický plán rozvoje DSO Broumovsko 2022–2023, území DSO Broumovsko leží v severní části Broumovského výběžku. Je ohraničeno Javořími, Jestřebími a Stolovými horami. Na jihu Broumovsko odděluje od dalších částí Čech Broumovské stěny. Oblast Broumovska patří do geologického celku vnitrosudetské pánve, jejíž větší část je v sousedním Polsku. Z hlediska geomorfologického členění leží sledované území v oblasti Broumovské vrchoviny, která patří do Orlické podsoustavy Krkonošsko-jesenické subprovincie České vysočiny. Vzhled krajiny ovlivňuje její reliéf tvořený členitými pahorkatinami v okolí řeky Stěnavy (pro území charakteristické kuesty – např. Broumovské stěny) a rozsáhlými skalními městy (Adršpašsko-teplické skály). Javoří hory na severu jsou vulkanického původu, proto má zdejší reliéf obléjší vzhled. Mezi Javořími horami na severu a Broumovskými stěnami na jihu se nachází níže položená Broumovská kotlina. Nejvyšším místem Broumovska je Ruprechtický Špičák (880 m n. m.), nejnižším bodem je koryto řeky Stěnavy na česko-polské hranici v Otovicích (350 m n. m.). V poměrně malé rozloze Broumovska je zformována pestrá středohorská krajina s výskytem široké skladby nejrůznějších geologických jevů.

Celé území jsou regiony s významnými centry jímání podzemních vod pro veřejné zásobování. Zdroje podzemní vody z Polické pánve jsou součástí Vodárenské soustavy Východní Čechy, kdy je vodovodní systém z Polické pánve propojen přes Náchod a Jaroměř do Hradce Králové. Největším odběratelem podzemní vody je VAK Náchod, a.s. Po rozsáhlé plynofikaci území v 90. letech 20. století se čistota ovzduší zlepšila, problémem zůstávají lokální zdroje vytápění. V inverzních dnech se vytvářejí v údolích a kotlinách mlhy, které jsou zejména v zimním topném období zdrojem smogového zatížení z lokálních topenišť a ve městech i z dopravy. Problémem jsou tak v území místní lokální zdroje znečištění ovzduší (zastaralá lokální topeniště) a nedostatečná osvěta (spalování plastů a dalších odpadů). Řešením situace může být postupná výměna kotlů za ekologičtější v rámci tzv. kotlíkových dotací.

Celé území DSO Broumovsko patří do CHKO Broumovsko a na jeho území se nacházejí i dvě maloplošná území s nejvyšší mírou ochrany – národní přírodní rezervace Adršpašsko-teplické skály a Broumovské stěny. Předmětem ochrany v rámci CHKO ale nejsou pouze tyto přírodní hodnoty, ale také krajinný ráz oblasti, včetně kulturních hodnot (lidová a sakrální architektura atd.). Východiska ochrany přírody a krajiny jsou formulována v plánu péče CHKO Broumovsko, jehož nové verze vzniká nyní v období tvorby této SMART strategie. Obce DSO Broumovsko návrh plánu péče aktivně připomínají.

Pro oblast odpadového hospodářství má DSO Broumovsko vypracovanou Koncepti odpadového hospodářství DSO Broumovsko. Ta uvádí, že celková produkce všech odpadů na jednoho obyvatele je v DSO nižší než v celé republice, což je ale dáno nepřítomností firem na území DSO, které produkují

velké množství odpadu. Z hlediska tříděných složek odpadu si DSO Broumovsko vede dobře v množství vytříděného plastu a skla, za v průměru za Českem naopak zaostává v množství vytříděného papíru. Svoz odpadu ve všech obcích zajišťuje společnost Marius Pedersen, a. s., poplatek za svoz odpadu se v jednotlivých obcích pohybuje od 300 Kč do 861 Kč (údaje za rok 2020). Náklady vynaložené na odpadové hospodářství ve všech obcích převyšují příjmy. Produkce odpadu a úroveň třídění je v jednotlivých obcích DSO Broumovsko různá, nejvíce papíru se vytřídí v Adršpachu, nejvíce plastu ve Verněřovicích a nejvíce skla v Otovicích. Podrobnější údaje nabízí následující tabulka.

Tabulka 8 Produkce odpadu v obcích DSO Broumovsko v roce 2019

2019 [kg/ob]	Celková produkce SKO	Papír	Plast	Sklo
Česká republika	261,2	22,0	15,1	14,0
DSO Broumovsko	187,5	15,6	22,5	20,2
Adršpach	189,5	23,6	22,7	37,8
Božanov	174,0	13,4	29,6	25,5
Broumov	173,4	17,1	21,4	16,6
Hejtmánkovice	183,7	10,1	17,2	23,6
Heřmánkovice	197,1	9,6	22,6	35,5
Hynčice	161,9	14,3	22,8	29,2
Jetřichov	183,7	10,1	17,2	23,6
Křinice	150,1	14,2	27,1	11,3
Martínkovice	166,4	11,3	23,6	21,0
Meziměstí	207,6	14,7	21,1	18,6
Otovice	192,6	7,5	0,1	38,6
Šonov	235,3	15,7	37,3	23,8
Teplice nad Metují	280,0	16,8	25,5	23,7
Verněřovice	63,9	21,0	38,0	23,5

Zdroj: Koncepce odpadového hospodářství DSO Broumovsko

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMART Česko

Meziobecní spolupráce

Meziobecní spolupráce má v regionu dlouhou tradici. Dobrovolný svazek obcí Broumovska je dobrovolným svazkem obcí založeným dle zákona č. 128/2000Sb., o obcích (obecním zřízení). Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí byla podepsána 3. 11. 1997, neoddělitelnou součástí této smlouvy byly také přijaté stanovy svazku obcí. Stanovy byly několikrát aktualizovány, v současnosti jsou v platnosti stanovy z roku 2015. Hlavním předmětem činnosti svazku obcí je ochrana společných zájmů a iniciace aktivit, které vedou k ekonomickému, kulturnímu a sociálnímu rozvoji regionu.

Výhodou pro koordinaci spolupráce v regionu je, že členskými obcemi DSO Broumovsko jsou všechny obce z ORP Broumov. Stejně území navíc pokrývá také MAS Broumovsko+. Nejvyšším orgánem dobrovolného svazku obcí je členská schůze, která se schází zpravidla jedenáctkrát ročně. Na členských schůzích se diskutují společné projekty, koordinují se společné postoje nebo se diskutují problémy, které postihují celý region. Předsedou svazku je v současné době starosta obce Božanov Karel Rejchrt, místopředsedy starostové Broumova (Arnold Vodochodský) a Heřmánkovic (Jana Králová).

Současný popis potřeb

Potřeby obyvatel regionu DSO Broumovsko byly identifikovány na základě důkladné analýzy dostupných dat a informací, zejména z dříve publikovaných výzkumů a strategií. Byla provedena analýza socioekonomických ukazatelů, demografických dat a dalších relevantních informací, které pomohly porozumět specifickým potřebám tohoto regionu.

Kromě toho byly provedeny rozhovory se starosty a obyvateli různých obcí v regionu DSO Broumovsko. Těmito rozhovory byla získána cenná zpětná vazba a názory přímo od těch, kteří žijí a pracují v tomto regionu. Tato interakce s místními obyvateli a zástupci obecních úřadů umožnila získat konkrétní informace o jejich prioritách a potřebách.

Na základě těchto analýz a rozhovorů byly identifikovány klíčové potřeby obyvatel regionu Broumovsko. Je důležité si uvědomit, že tyto potřeby mohou být specifické pro každou obec či město a mohou se časem měnit v závislosti na proměnlivých podmínkách. Avšak na základě dostupných informací a rozhovorů lze učinit obecné závěry o potřebách obyvatel tohoto regionu by bylo možné zdůraznit tyto potřeby:

Infrastruktura: Kvalitní infrastruktura je klíčová pro zajištění pohodlného života obyvatel. To zahrnuje dobrou veřejnou i individuální dopravu, moderní komunikace (např. internetové připojení), dostupnost veřejných služeb (např. zdravotnická péče, školy, obchody) a vhodné bydlení. Tato oblast se jeví jako klíčová, a proto je předmětem této SMART strategie.

Zaměstnanost: Obyvatelé regionu DSO Broumovsko potřebují přístup k pracovním příležitostem ve svém okolí. Podpora vytváření pracovních míst a rozvoj podnikání je důležitá pro udržení obyvatelstva a oživení ekonomiky regionu.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Turistika a rekreační aktivity: Broumovsko je atraktivní turistickou destinací díky své přírodní kráse, skalním útvarům a historickým památkám. Obyvatelé ocení investice do turistické infrastruktury, jako jsou cyklostezky, turistická informační centra a ubytovací zařízení, aby se podpořil rozvoj turismu a vytvořily se příležitosti pro místní podnikání.

Kultura a vzdělání: Podpora kulturních aktivit, jako jsou festivaly, výstavy, koncerty a sportovní akce, je důležitá pro rozvoj regionu a zlepšení kvality života obyvatel. Kromě toho je důležité zajistit dostupné vzdělání na všech úrovních, včetně mateřských škol, základních škol a středních škol. Oblast kultury je pro region stěžejní, což dokládá kandidatura města Broumova na Evropské hlavní město kultury v roce 2028.

Péče o životní prostředí: Ochrana přírody a udržitelný rozvoj jsou klíčové pro uchování krásy Broumova. Podpora ekologických iniciativ, jako je např. zádrž vody v krajině, snaha o minimalizaci dopadu lidské činnosti na přírodu a vylepšení systému nakládání s odpady jsou důležité pro život v regionu.

SWOT analýza

SWOT analýza je strategický nástroj používaný v řízení, který pomáhá identifikovat silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby spojené v našem případě s rozvojem regionu. SWOT je zkratka pro čtyři hlavní složky analýzy: silné stránky (strengths), slabé stránky (weaknesses), příležitosti (opportunities) a hrozby (threats).

První část SWOT analýzy se zaměřuje na identifikaci silných stránek regionu. To mohou být faktory, jako je strategická poloha regionu, přírodní a kulturní bohatství, vysoce kvalifikovaná pracovní síla, rozvinutá infrastruktura, silný sektor cestovního ruchu nebo dostupnost zdrojů. Silné stránky regionu jsou klíčovými přednostmi, které přispívají k jeho konkurenceschopnosti a atraktivitě pro investory, obyvatele a návštěvníky.

Druhá část se zabývá identifikací slabých stránek regionu. Ty mohou odrážet nedostatky v infrastruktuře, nedostatek kvalifikované pracovní síly, nevyvážený ekonomický mix, nedostatečnou diverzifikaci průmyslu, nízkou úroveň podnikatelského prostředí nebo nedostatečnou spolupráci mezi aktéry regionálního rozvoje. Identifikace slabých stránek je důležitá pro pochopení překážek, které brání rozvoji regionu, a pro navržení opatření ke zlepšení situace.

Třetí část SWOT analýzy se zaměřuje na identifikaci příležitostí. Příležitosti mohou představovat rozvoj nových odvětví, investice do infrastruktury, podpora inovací a technologického rozvoje, rozvoj cestovního ruchu, podpora malých a středních podniků nebo regionální spolupráce. Identifikace příležitostí umožňuje regionu využít potenciálu a přinést ekonomický, sociální a kulturní rozvoj.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Poslední část SWOT analýzy se věnuje identifikaci hrozeb. Hrozby mohou zahrnovat demografické změny, úbytek pracovní síly, nedostatek financí, negativní vlivy na životní prostředí, konkurenci s jinými regiony nebo změny v regionální politice. Identifikace hrozeb umožňuje regionu připravit se na potenciální problémy a vyvinout strategie pro jejich zvládnutí.

SWOT analýza pomáhá regionálním orgánům a rozhodovacím týmům získat komplexní přehled o vnitřních a vnějších faktorech ovlivňujících rozvoj regionu. Na základě této analýzy lze vypracovat strategické plány a opatření, která posílí silné stránky, odstraní slabé stránky, využijí příležitosti a minimalizují hrozby pro trvale udržitelný a prosperující rozvoj regionu. Jelikož byla detailní SWOT analýza zpracována v rámci vzniku koncepce rozvoje DSO Broumovsko, je zde publikována s drobnějšími úpravami.

Silné stránky			
1.	v regionu není velké město	21.	regionální značení výrobků
2.	nižší hustota obyvatelstva	22.	shodné území MAS, ORP, DSO
3.	zdroje kvalitní pitné vody	23.	otevřené hranice a přeshraniční spolupráce
4.	existence veřejného osvětlení a vodovodu ve všech obcích	24.	aktivní DSO
5.	existence kanalizací v obcích a optimalizovaná ČOV ve městech	25.	vzdělávací a kulturní centrum
6.	hustá síť turistických tras	26.	spolupráce podnikatelů
7.	hustá síť silnic	27.	existence sportovišť
8.	dostupnost veřejné dopravy	28.	atraktivní krajina
9.	dobré silniční spojení polského příhraničí s turisticky významnými lokalitami	29.	kulturní a přírodní dědictví
10.	kvalitní životní prostředí	30.	
11.	destinační management	31.	
12.	údržba krajiny	32.	
13.	systém informování obyvatel před povodněmi	33.	
14.	široká nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež	34.	
15.	existence spádové nemocnice	35.	
16.	síť sociálních a návazných služeb	36.	
17.	dostatečná kapacita sítě ZŠ a MŠ	37.	
18.	široká nabídka kulturních a sportovních aktivit	38.	
19.	schopnost komunikovat a řešit společné zájmy	39.	
20.	existence domova pro seniory	40.	

Slabé stránky			
1.	absence návratu mladých lidí zpět do regionu	23.	absence specializovaných lékařských služeb
2.	vysoký počet osob ze sociálně znevýhodněného prostředí	24.	nedostatečná maloobchodní síť
3.	nedostatečná síť cyklostezek a cyklotras	25.	nedostatečné pokrytí regionu sociálními službami
4.	nízká vzdělanost obyvatel	26.	vliv nedořešených církevních restitucí na rozvoj regionu
5.	úbytek obyvatel	27.	nevhodná skladba zemědělský plodin
6.	vysoké množství exekucí a osob v exekuci	28.	malé využití chátrajících objektů
7.	odloučenost regionu	29.	půdní a větrná eroze způsobená intenzivním zemědělstvím na velkých plochách
8.	špatné napojení na dálnice	30.	nedostatek pracovních příležitostí
9.	nedostatek chodníků, přechodů pro chodce a míst pro přecházení	31.	špatná dostupnost odborného středního školství
10.	špatný stav silnic, místních a účelových komunikací	32.	nedostatek základní lékařské péče
11.	nedostatečná kapacita parkovacích ploch	33.	nedostatek policistů
12.	nízká bezpečnost pěší a cyklistické dopravy	34.	vysoká přestupková činnost
13.	nevyhovující stav železničních tratí	35.	špatný technický stav kulturních památek
14.	zaostalá základní infrastruktura v malých obcích a okrajových částech měst	36.	nedostatečná nabídka aktivit pro návštěvníky v případě špatného počasí
15.	nedostatek sociálních a dostupných bytů	37.	sezónnost cestovního ruchu
16.	špatná spolupráce ze strany polské policie	38.	nedostatečné pokrytí mobilním signálem
17.	lokální znečištění ovzduší lokálními zdroji topení	39.	nedostatečně dostupný internet zvláště v odlehlých částech regionu
18.	narušený přirozený vodní režim	40.	stárnutí obyvatel
19.	absence čištění odpadních vod v některých částech obcí	41.	nízká vytříděnost odpadů
20.	nevyhovující stav mostů	42.	závislost na jedné svozové firmě komunálních odpadů
21.	chybějící denní stacionář a odlehčovací služba pro seniory a ZP, chráněné bydlení	43.	nedostatek atraktivních bytů
22.	velká kumulace turistů v některých oblastech regionu		

Příležitosti			
1.	využití potenciálu mladých lidí	21.	využití potenciálu vzdělávacího centra v broumovském klášteře
2.	zlepšení dostupnosti dobudováním dálniční sítě	22.	rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
3.	využití potenciálu železnice	23.	využití dotačních možností EU
4.	zkvalitňování dopravní sítě vč. veřejné dopravy	24.	rozvoj nových podnikatelských činností
5.	zlepšení kvality přístupových komunikací k výrobním objektům	25.	vhodné podmínky pro zemědělství a lesnictví
6.	další rozvoj cyklostezek, cyklotras a naučných stezek	26.	podpora výstavby sociálních a dostupných bytů
7.	zlepšení vzhledu krajiny rozčleněním větších územních celků	27.	posílení výstavby rodinných domů
8.	využití odpadů pro kompostování	28.	využití státních dotací
9.	využití místních přírodních zdrojů pro místní produkci	29.	podpora spolkové činnosti
10.	prostor pro uplatnění a život kvalifikovaných lidí – např. homeoffice	30.	rozvoj další spolupráce a koordinace aktivit v území
11.	propojení potřeb zaměstnavatelů se školstvím	31.	realizace vzorových projektů na zadržce vody v krajině
12.	využití volných objektů včetně brownfieldů	32.	vybudování živnostenského inkubátoru
13.	využití potenciálu kvalifikovaných lidí	33.	využití alternativních forem vzdělávání
14.	rozvoj sociálního podnikání	34.	péče o zachování zdrojů kvalitní pitné vody
15.	využití potenciálu přeshraniční spolupráce	35.	dobudování kanalizací v obcích a podpora individualizovaných řešení
16.	výstavba a rekonstrukce (atraktivních) bytů	36.	systém rozprostření návštěvníků po území v čase a prostoru
17.	rozšíření nabídky a dostupnosti sociálních služeb	37.	obnova a údržba polních a lesních cest s důrazem na zprůchodnění krajiny
18.	využití kulturního a přírodního dědictví pro cestovní ruch	38.	přihraniční poloha
19.	rozvoj nových služeb v rámci cestovního ruchu	39.	transformace zemědělství
20.	celoroční nabídka ubytování	40.	

Hrozby			
1.	ohrožení zdrojů pitné vody (vlivem sucha)	21.	nedostupnost středoškolského vzdělání
2.	vysoká nezaměstnanost	22.	centralizace státních i soukromých institucí
3.	zhoršení sociální struktury obyvatelstva	23.	porušení principů trvale udržitelného rozvoje
4.	snížení počtu spojů veřejné dopravy	24.	
5.	devastace přírodních zdrojů a znehodnocení krajiny činnostmi člověka	25.	
6.	nespolupráce polských orgánů při ochraně životního prostředí	26.	
7.	ohrožení lokálními povodněmi a suchy	27.	
8.	rušení zdravotnických služeb	28.	
9.	zhoršení dostupnosti lékařských služeb	29.	
10.	nestabilní podnikatelské prostředí vlivem problémů významných zaměstnavatelů	30.	
11.	úbytek pracovních příležitostí	31.	
12.	redukce počtu škol	32.	
13.	nepředvídatelné změny v legislativě	33.	
14.	rasismus, extremismus	34.	
15.	úbytek obyvatel	35.	
16.	stárnutí obyvatel	36.	
17.	zvyšující se intenzita dopravy	37.	
18.	nedostatek kvalifikovaných osob na trhu práce	38.	
19.	nízká motivace osob k dalšímu vzdělávání a nízká motivace k práci	39.	
20.	špatná údržba krajiny	40.	

Prognóza dalšího vývoje

Jak již bylo zmíněno v úvodu dokumentu, rozhodlo se DSO Broumovsko pokrýt v rámci projektu *Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst* hlavně ta témata, kterým nebyla věnována pozornost v předchozích strategických dokumentech (případně byla věnována pouze určitým tematickým výsekům). Kromě povinných témat *Financování SMART* a *Dobré vládnutí (good government)* se proto v tomto dokumentu bude věnovat pozornost tématům *Doprava a mobilita* a *Sociální služby a zdravotnictví*.

Strategická část

Strategický dokument SMART je nástroj pro stanovení pokud možno jasných a měřitelných cílů a klíčových výkonových ukazatelů v rámci strategie DSO Broumovsko. Struktura tohoto dokumentu se často řídí zásadami SMART, což je akronym z anglických slov pro **specifický (Specific)**, **měřitelný (Measurable)**, **dosažitelný (Achievable)**, **relevantní (Relevant)** a **časově omezený (Time-bound)**. Následuje vysvětlení každé části:

- **Specifický (Specific):** Cíl by měl být jednoznačně definován a specifický. Měl by odpovídat na otázky "co?", "kdo?", "kde?", "kdy?" a "proč?".
- **Měřitelný (Measurable):** Cíl by měl být kvantifikovatelný a měřitelný, aby bylo možné vyhodnotit, zda byl dosažen. Je důležité stanovit konkrétní číselné ukazatele nebo metriky, které umožní monitorování pokroku.
- **Dosažitelný (Achievable):** Cíl by měl být realistický a dosažitelný vzhledem k dostupným zdrojům a omezením. Je důležité zohlednit možnosti a schopnosti organizace při stanovení cílů.
- **Relevantní (Relevant):** Cíl by měl být relevantní a související se strategickými cíli a prioritami organizace. Měl by přispívat ke splnění větších cílů a směru organizace.
- **Časově omezený (Time-bound):** Cíl by měl mít jasně definovaný časový rámec, ve kterém by měl být dosažen. Tato časová omezení pomáhají udržet vysokou úroveň angažovanosti a umožňují sledovat a vyhodnocovat pokrok.

Z hlediska typu organizace (dobrovolný svazek obcí) se jeví jako problematická zejména oblast dosažitelnosti cílů. Hlavním problémem může být nedostatek zdrojů a omezené kapacity:

- **Finanční omezení:** Nedostatek finančních prostředků může omezovat schopnost investovat do rozvoje sdílené infrastruktury či dalších klíčových oblastí. Nedostatek financí může také ovlivnit schopnost získat potřebné prostředky z evropských fondů a dalších zdrojů financování. Pro jednotlivé obce zůstává vždy prioritou vlastní rozpočet.
- **Nedostatek lidských zdrojů:** Pokud region DSO nemá dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků, může to ovlivnit schopnost efektivně implementovat strategii. Nedostatek

odborníků v oblasti rozvoje venkova může brzdit pokrok a inovace. Je myšlen jak nedostatečný počet pracovníků

- **Shoda aktérů:** DSO Broumovsko má 14 členských obcí různé velikosti. Je zřejmé, že přes geografické sousedství se mohou názory obcí na rozvoj odlišovat, starostové jsou primárně odpovědní voličům ve své obci. Nedostatečná shoda může zpomalit implementaci opatření a snížit jejich účinnost.

Proto je důležité identifikovat tyto potenciální problémy a vypracovat strategii, která bude obsahovat opatření k jejich řešení. To může zahrnovat hledání nových zdrojů financování, posilování kapacit místních pracovníků a aktivní zapojení komunity prostřednictvím informačních kampaní a participativního plánování.

Vize

DSO BROUMOVSKO JE MÍSTEM KE SPOKOJENÉMU ŽIVOTU.

DSO BROUMOVSKO SDRUŽUJE VŠECH 14 OBCÍ REGIONU ORP BROUMOV. OBCE SE SPOLEČNĚ ZASAZUJÍ O ROZVOJ CELÉHO ÚZEMÍ A AKTIVNĚ SPOLUPRACUJÍ. PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE ODPOVÍDÁ MOŽNOSTEM REGIONU, REAGUJE NA VÝZVY SOUČASNÉ DOBY A UMOŽŇUJE VYUŽITÍ DOSTUPNÝCH ZDROJŮ.

DSO Broumovsko a obce se zaměřují na následující aspekty:

- **Zlepšení infrastruktury a dopravní dostupnosti:** Plánování rozvoje regionu Broumovska klade důraz na zlepšení infrastruktury pro silniční, železniční a cyklistickou dopravu. Silnou pozici má veřejná doprava a důležitý je přístup k moderním komunikačním technologiím. Snahou je zvýšit dostupnost regionu pro obyvatele i návštěvníky, což podpoří ekonomický růst a cestovní ruch.
- **Podpora podnikání a zaměstnanosti:** DSO Broumovsko a obce aktivně podporují rozvoj podnikání a vytváření nových pracovních míst v regionu. Místní podniky a živnostníci jsou motivováni k rozvoji inovativních a udržitelných podnikatelských aktivit. Tím se snižuje míra nezaměstnanosti a zvyšuje se životní úroveň obyvatel.
- **Ochrana životního prostředí a udržitelnost:** Plánování rozvoje regionu Broumovska klade velký důraz na ochranu přírody, udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a snižování

negativního vlivu na životní prostředí. Obce spolupracují na projektech zaměřených na obnovitelné zdroje energie, efektivní nakládání s odpady, ochranu vodních zdrojů a podporu ekologického zemědělství.

- **Kvalitní veřejné služby a infrastruktura pro občany:** DSO Broumovsko a obce se snaží zajistit kvalitní veřejné služby pro občany, jako jsou školy, zdravotnická zařízení, sociální péče a kulturní instituce. Zároveň se investuje do modernizace veřejné infrastruktury, jako jsou veřejné prostory, sportovní areály, parky a venkovní vybavení, aby se občané mohli aktivně podílet na kulturním a společenském životě regionu.

Spolupráce DSO Broumovsko a obcí na plánování rozvoje vytváří strategický rámec, který přispívá ke koordinaci a synergii aktivit v regionu. Cílem je udržitelný rozvoj Broumavska s ohledem na ekonomickou prosperitu, ochranu životního prostředí, zvyšování kvality života obyvatel, udržitelný rozvoj turismu a zachování kulturního dědictví regionu. Plánování rozvoje je zaměřeno na dlouhodobou udržitelnost a zohledňuje potřeby a očekávání obyvatel, podnikatelů a návštěvníků regionu Broumavska. **V rámci této širší vize jsou na následujících stránkách rozpracovány strategické cíle v jednotlivých oblastech, kterým se SMART dokument věnuje podrobněji.**

Chytrá správa a dobré vládnutí

Cílem strategického rámce rozvoje veřejné správy je zvýšit kvalitu, efektivitu a transparentnost veřejné správy, a to cílenou intervencí zaměřenou na vybraná slabá místa veřejné správy, při naplňování principů dekoncentrace, decentralizace a subsidiarity. Úloha DSO je v tomto případě specifická, neboť je dobrovolným subjektem a vykonává pouze tu činnost, kterou mu svěří jednotlivé členské obce. Přesto je možné v této oblasti definovat strategický cíl.

Specifický cíl 1: Zefektivnění chodu DSO a chytřejší plánování

- **Opatření 1.A Efektivnější využívání strategických a plánovacích dokumentů**
 - **Aktivita 1A1:** *Vytvoření jednotného místa, kde budou prezentované všechny strategické dokumenty*
 - **Aktivita 1A2:** *Prioritizace definovaných cílů a jejich průběžné vyhodnocování*
- **Opatření 1.B Poskytování sdílených služeb**
 - **Aktivita 1B1:** *Pomoc obcí s výkonem činnosti v jejich samostatné působnosti*
 - **Aktivita 1B2:** *Zvážení přechodu na společenství obcí*
- **Opatření 1.C Lepší informování občanů**

- **Aktivita 1C1:** *Samostatná prezentace DSO Broumovsko v tisku*
- **Aktivita 1C2:** *Efektivnější využívání sociálních sítí*
- **Aktivita 1C3:** *Modernizace webových stránek DSO Broumovsko*

Financování SMART řešení

V této oblasti se jedná o snahu o zavádění řešení, která mohou generovat vlastní příjmy, aby pokryly náklady související s pořízením technologií, jejich provozem, údržbou, zavedením projektů nebo procesů. Dokážou-li tato řešení dokonce generovat určitou míru zisku, není potřeba ze strany DSO Broumovsko vynakládat vlastní rozpočtové zdroje (např. parkovací systémy). Stejně jako v předchozím případě je toto z pozice DSO hůře aplikovatelné, i vzhledem k výši zdrojů, které má DSO k dispozici.

Specifický cíl 2: Zefektivnění financování DSO

- **Opatření 2.A Aplikace Metodiky financování Smart City (MMR)**
 - **Aktivita 2A1:** *Přípravení aplikačního dokumentu*
- **Opatření 2.B Analýza dotačních a grantových možností**
 - **Aktivita 2B1:** *Průběžná analýza dotačních a grantových možností pro potřeby DSO*

Doprava a mobilita

Oblast dopravy a mobilita nabízí celou řadu možností pro SMART řešení, část z nich ovšem leží mimo kompetenci či možnosti samospráv, případně dobrovolného svazku obcí. Přesto lze v rámci definovaného cíle najít řadu aktivit, o které se může DSO v následujících letech zasadit tak, aby došlo k zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti regionu Broumovska.

Specifický cíl 3: Zlepšení dopravní obslužnosti a dostupnosti regionu

- **Opatření 3.A Zlepšení obslužnosti veřejnou dopravou**
 - **Aktivita 3A1:** *Vyhodnocování využití linek veřejné dopravy*
 - **Aktivita 3A1:** *Zavedení autobusů „na zavolání“*
- **Opatření 3.B Zlepšení dopravní dostupnosti**

- **Aktivita 3B1:** *Zpracování studie proveditelnosti na železnici Broumov–Střední Stěnava*
- **Aktivita 3B2:** *Chytrý parkovací systém u turistických míst*
- **Opatření 3.C Zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu**
 - **Aktivita 3C1:** *Zavedení výstupů koncepce cyklostezek do krajského mapového systému*
 - **Aktivita 3C2:** *Budování moderní cykloinfrastruktury – budování nabíječek na elektrokola*

Zdravotní a sociální služby

Hlavní výzvu dle předložené analýzy představuje pro region DSO Broumovsko v dlouhodobějším horizontu stárnutí populace. Právě tímto směrem je tedy nutné vést úvahy o SMART plánování v sociální oblasti. Akutním problémem je nedostatek lékařů v určitých oborech, zejména v pediatrii a stomatologii.

Specifický cíl 4: Lepší zdravotní a sociální služby

- **Opatření 4A Zlepšení dostupnosti zdravotních služeb**
 - **Aktivita 4A1:** *Kampaň pro přivedení lékařů do regionu*
- **Opatření 4B Efektivnější sociální služby pro seniory**
 - **Aktivita 4B1:** *Koordinace poskytovatelů sociálních služeb*
 - **Aktivita 4B2:** *Posílení kapacit terénní sociální služby*
 - **Aktivita 4B3:** *Modernizace bytů*

Implementační část

Název aktivity	Aktivita 1A1: Vytvoření jednotného místa, kde budou prezentovány všechny strategické dokumenty
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Vytvořit a spravovat online platformu nebo systém pro centralizovanou prezentaci všech strategických dokumentů organizace.
Indikátor výstupu	Vytvořené jednotné místo pro prezentaci strategických dokumentů
Termín splnění	Do konce 2023

Název aktivity	Aktivita 1A2: Prioritizace definovaných cílů a jejich průběžné vyhodnocování včetně definice popisu aktivity
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Provést analýzu a prioritizaci definovaných cílů organizace a pravidelně je vyhodnocovat a aktualizovat.
Indikátor výstupu	Prioritizované a průběžně (ročně) vyhodnocované cíle organizace
Termín splnění	Průběžně aktualizováno a vyhodnocováno v rámci ročního cyklu

Název aktivity	Aktivita 1B1: Pomoc obcí s výkonem činnosti v jejich samostatné působnosti
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Poskytovat obcím odbornou pomoc a poradenství při výkonu jejich samostatných činností.
Indikátor výstupu	Poskytnutá odborná pomoc obcím
Termín splnění	Průběžně dle potřeb obcí

Název aktivity	Aktivita 1B2: Zvážení přechodu na společenství obcí
Odpovědná osoba	Předseda DSO
Popis aktivity	Provést analýzu možnosti a přínosů přechodu na společenství obcí a poskytnout obcím relevantní informace.
Indikátor výstupu	Provedená analýza možnosti přechodu na společenství obcí
Termín splnění	Do konce 2023

Název aktivity	Aktivita 1C1: Samostatná prezentace DSO Broumovsko v tisku
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Připravit a zrealizovat samostatné prezentace a články o DSO Broumovsko v tištěných a internetových médiích (Broumovské noviny, ostatní obecní zpravodaje, Naše Broumovsko).
Indikátor výstupu	Zveřejněné prezentace a články o DSO Broumovsko v tisku
Termín splnění	Průběžně dle plánu

Název aktivity	Aktivita 1C2: Efektivnější využívání sociálních sítí
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Analyzovat a optimalizovat používání sociálních sítí DSO Broumovsko s cílem zvýšit dosah a angažovanost publika.
Indikátor výstupu	Vylepšené využívání sociálních sítí DSO Broumovsko
Termín splnění	Průběžně dle plánu

Název aktivity	Aktivita 1C3: Modernizace webových stránek DSO Broumovsko
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Provést modernizaci a aktualizaci webových stránek DSO Broumovsko s důrazem na uživatelskou přívětivost a design.
Indikátor výstupu	Modernizované a aktualizované webové stránky DSO Broumovsko
Termín splnění	Do konce Q1/2024

Název aktivity	Aktivita 2A1: Přípravení aplikačního dokumentu
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Připravit aplikační dokument pro žádost o dotaci či grant pro projekty a aktivity DSO, který vychází z doporučení MMR.
Indikátor výstupu	Dokončený aplikační dokument
Termín splnění	Do konce Q2/2024

Název aktivity	Aktivita 2B1: Průběžná analýza dotačních a grantových možností pro potřeby DSO
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Průběžně analyzovat dostupné dotační a grantové možnosti pro financování projektů a aktivit DSO.
Indikátor výstupu	Dokončená analýza dotačních a grantových možností
Termín splnění	Průběžně dle potřeby a aktualizace dotačních a grantových programů.

Název aktivity	Aktivita 3A1: Vyhodnocování využití linek veřejné dopravy
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Pravidelně poptávat u Královehradeckého kraje data o využití linek veřejné dopravy na území DSO Broumovsko a vyhodnocovat je.
Indikátor výstupu	Každoroční přehled využití linek veřejné dopravy
Termín splnění	Jednou ročně

Název aktivity	Aktivita 3A2: Zavedení autobusů „na zavolání“
Odpovědná osoba	Starostové obcí
Popis aktivity	Provést analýzu a implementovat systém autobusů „na zavolání“ pro zlepšení dostupnosti veřejné dopravy.
Indikátor výstupu	Zavedený systém autobusů „na zavolání“
Termín splnění	Do konce 2025

Název aktivity	Aktivita 3B1: Zpracování studie proveditelnosti na železnici Broumov–Střední Stěňava
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Zadat ve spolupráci s Královehradeckým krajem studii proveditelnosti pro možnou výstavbu železničního spojení mezi Broumovem a Střední Stěňavou.
Indikátor výstupu	Dokončená studie proveditelnosti na železnici Broumov–Střední Stěňava
Termín splnění	Do konce 2025

Název aktivity	Aktivita 3B2: Chytrý parkovací systém u turistických míst
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře a starostové jednotlivých obcí
Popis aktivity	Navrhnout a implementovat chytrý parkovací systém u turistických míst pro zlepšení správy a dostupnosti parkování po vzoru Adršpachu.
Indikátor výstupu	Zavedený chytrý parkovací systém u turistických míst
Termín splnění	Do konce 2026

Název aktivity	Aktivita 3C1: Zavedení výstupů koncepce cyklostezek do krajského mapového systému
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Propojit výstupy koncepce cyklostezek, kterou si DSO nechalo zpracovat, s krajským mapovým systémem pro lepší možnost plánování jejich realizace.
Indikátor výstupu	Zavedení výstupů koncepce cyklostezek do krajského mapového systému
Termín splnění	Do konce Q2/2024

Název aktivity	Aktivita 3C2: Budování moderní cykloinfrastruktury – budování nabíječek na elektrokola
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře a starostové dotčených obcí
Popis aktivity	Plánovat a realizovat budování nabíječek na elektrokola pro podporu udržitelné dopravy a cyklistické infrastruktury.
Indikátor výstupu	Postavené nabíječky na elektrokola
Termín splnění	Průběžně dle plánu

Název aktivity	Aktivita 4A1: Kampaň pro přivedení lékařů do regionu
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře, předseda DSO
Popis aktivity	Navrhnout a provést kampaň s cílem přilákat lékaře a zdravotní personál do regionu.
Indikátor výstupu	Ukončená kampaň pro přivedení lékařů do regionu
Termín splnění	Do konce 2023

Název aktivity	Aktivita 4B1: Koordinace poskytovatelů sociálních služeb
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře
Popis aktivity	Koordinovat a spolupracovat s poskytovateli sociálních služeb v regionu pro zlepšení kvality a dostupnosti služeb.
Indikátor výstupu	Pravidelné roční schůzky s provozovateli sociálních služeb
Termín splnění	Průběžně dle plánu

Název aktivity	Aktivita 4B2: Posílení kapacit terénní sociální služby
Odpovědná osoba	Manažer kanceláře ve spolupráci se sociálními službami
Popis aktivity	Zajišťovat posílení kapacit a zdrojů pro terénní sociální službu, aby byla dostupná a efektivní pro klienty, zejména seniory.
Indikátor výstupu	Posílené kapacity terénní sociální služby
Termín splnění	Průběžně dle potřeby v regionu DSO

Název aktivity	Aktivita 4B3: Modernizace bytů
Odpovědná osoba	Starostové obcí
Popis aktivity	Provést modernizaci bytů poskytovaných pro sociální účely, zlepšit jejich standard a kvalitu pro obyvatele, zajištění bezbariérovosti.
Indikátor výstupu	Modernizované byty pro sociální účely
Termín splnění	Průběžně dle potřeb

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Literatura a zdroje

Burcin, B., Kučera, T., Kuranda, J. (2019): Prognózy vývoje obyvatelstva Královehradeckého kraje a jeho vybraných územních součástí na období 2018–2050. Praha: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 36 s.

Ježek, J. a kol. (2020): Identifikace rozvojových trendů a výzev malých měst v České republice do roku 2030. Plzeň: Západočeská univerzita, 8 s.

Ježek, J. a kol. (2020): Metodika identifikace invencí a jejich následného zavádění do života regionů a obcí. Příloha 1: Vzorový příklad města Broumova. Plzeň: Západočeská univerzita, 45 s.

Osoba, P. (2022): Koncepce zaměstnanosti na Broumovsku. Broumov: DSO Broumovsko, 50 s.